

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Halloween (allehelgensaften¹)

Ordet *Halloween* stammer fra *All Hallows Eve / All Saints Eve* («alle helliges aften»).

Nyttårsdagen til kelterne fra Nord-Europa² var den 1. november. 31. oktober var altså den siste dagen i året. Denne dagen er kjent som Samhain. Samhain var ifølge dette folket «De dødes gud», med andre ord var han ondskapens gud. De trodde at de onde åndene kom til jorden og plaget de levende på den aftenen. Hvis en hadde gjort noe ondt mot noen, ville den ånden komme for å ta hevn den aftenen. Derfor valgte noen å ta på seg en maske for å unngå å bli gjenkjent, og slik reddet de seg fra den onde ånden. Andre kledde seg ut for å skremme vekk de onde åndene. Man tente også bål for å skremme vekk ånden, men i dag finnes den skikken kun i form av et lys i gresskaret som settes i vinduet eller ved utgangen. Det ble også laget et skremmende ansikt på gresskaret for å skremme åndene. Noen mente at denne aftenen representerer en overgang mellom liv og død, og at de kan da lære seg livets og dødens hemmeligheter. Derfor pleide de å ligge på en grav for å høre hemmelighetene fra den døde, og slik opprettholdt de også sine spådomskrefter.³

Mange mennesker som innbiller seg at de er hekser og trollmenn, tilber på denne aftenen de onde djevlene som de har kontakt med. Det praktiseres også en eplelek for å bevare spådomstradisjonen og for å tilbe fruktbarhetens gudinne, Pomona. Ifølge hekseri står det å spise et eple som symbol for å gi liv.

«Knask og knep» stammer fra det at folk la ut mat ved dørene sine, slik at åndene skulle ta maten istedenfor å ødelegge huset eller åkeren deres, og heller gå videre til det neste huset og ta dem i stedet.

Det den kristne kirken valgte å gjøre, var å flytte på sin allehelgensdag fra 13. mai til 1. november i 1834. Slik kom denne datoen til å bli framstilt som allehelgensaften⁴, og etter dette fikk den betegnelsen «*halloween*» i USA. Gjennom USA og kristendommen har *halloween* fått sin status og blitt verdenskjent.

I dag er også denne feiringen knyttet til onde krefter. Barn kler seg ut i kostymer som djevler, vampyrer, hekser, skjeletter og andre onde vesener og går rundt og banker på hos folk og sier: «Knask eller knep.»

I lys av dette forstår vi at denne dagen har sitt opphav i den keltiske tradisjonen, og har blitt adoptert inn i kristendommen i etterkant. Vi ser også at dette er en hyllest til Samhain («De dødes gud») og til de onde åndene som kommer til jorden.

Vi bør forstå kjernen i denne feiringen. Heller enn å hylle og feire onde ånder og deres såkalte gud, bør vi konsentrere oss om hva Gud den Ene og den Sanne sier: «Gud er de troendes velynder. Han bringer dem ut fra mørket til lyset, men de som er vantro, deres hjelpere er djevlene som tar dem ut av lyset og fører dem inn i mørket.»⁵

«Og de som avholder seg fra å tilbe avguder og holder seg inderlig rettet til Gud, for dem er det gledelige budskapet.»⁶

¹ Aftenen før «allehelgensdag/helgemesse».

² Dagens Irland, Skottland, England, Wales og Nord-Frankrike.

³ Nicholas Rogers, *Halloween: From Pagan Ritual to Party Night: Samhain and the Celtic Origins of Halloween* (New York: Oxford University Press, 2002), s. 11–21.

⁴ En helgen er ifølge den katolske kirke en person som etter sin død er erklært hellig.

⁵ Koranen 2:256.

⁶ Koranen 39:17.

«Å, dere Adams barn! Inngikk ikke Jeg en pakt med dere at dere ikke skal tilbe Satan – sannelig – han er deres soleklare fiende – men alltid tilbe Meg alene? Dette er den rette veien.»⁷

Gud gjør det helt klart og tydelig for oss at vi ikke skal tilbe Satan og alle de andre falske gudene. Hvordan kan vi da tillate oss selv eller våre barn å feire en dag som betegner en hyllest til og frykt for de onde maktene.

Undersøker vi denne feiringen nøye, må vi erkjenne at folk opplæres til å tigge, og det egner seg ikke for en muslim. Det er ikke tillatt å tigge, med mindre det gjøres av nød. Profeten Moḥammad ﷺ sa: «Hånden over er bedre enn hånden under. Hånden over er den som avser, og den under er den tiggende.»⁸ Vi lærer at vi er den nasjonen som skal avse, ikke tigge.

Mange muslimske barn tigger på denne aftenen uten å vite hva slags godteri de får. De vet ikke om det er tillatt (*ḥalāl*) for dem å spise det eller ikke, det kan for eksempel inneholde svinebasert gelatin. Vi har også lest skrekkhistorier fra andre land, blant annet at barn har blitt kidnappet, og lignende.

Det er greit nok at barn må tegne en tegning på skolen, slik som å tegne bilder av gresskar og forskjellige andre ting som kan være relatert til *halloween*, men det er viktig for våre barn at de skal forstå hva som er rett og galt. Barna våre må vite at vi er tilhengere av monoteismen – vi tilber kun én Gud – derfor er det svært viktig for oss å unngå feiringer som later til å være bare hyggelige og koselige, men som har et skjult budskap.

Vi som muslimer må også vite at vi har et valg i Norge, og kan fritt be om at våre barn skal bli fritatt for visse aktiviteter som ikke har med utdanning å gjøre. Det er vesentlig å være klar over at vi ikke er de eneste, det finnes andre som også gjør det, blant dem er Jehovas vitner og jøder.

⁷ Koranen 36:60–61.

⁸ Moslim ibn Al-Ḥajjāj An-Naysābūrī, *Aṣ-Ṣaḥīḥ: bāb bayān anna-l-yad al-‘olyā khayr minal-yad as-soflā* (Beirut: Dār iḥyā' at-Torāth al-‘Arabī), 2:717#1033.